NÁŠ DOMOV

1/2013

Domov Čujkovova

Ostrava – Zábřeh,
příspěvková organizace

Informační čtvrtletník

OSTRAVA!!!

Vánoční klub

Dopoledne na Štědrý den se konal ve velkém sále první „Vánoční klub“. Sál se úplně zaplnil, sváteční atmosféra byla nepřehlédnutelná. Krásně vyzdobený sál, na stolech misky a v nich lodičky ze skořápek ořechů s plápolající svíčkou. Každý dostal punč a jablkový závin, vánoční vůně se linula celým domovem. Povídání o Vánocích bylo doprovázeno promítáním obrázků s vánoční tématikou. Kdo měl zájem, mohl si vyzkoušet jeden z nejznámějších vánočních zvyků -rozkrojit jablíčko a zjistit, jestli ho čeká štěstí. Překvapením byla možnost vyzkoušet si lití olova. Nad plamenem se na kovové lopatce rozžhavil kousek olova. Připravila se nádoba s vodou a tekoucí olovo se do ní opatrně, ale najednou vlilo. Vznikl tak odlitek velmi abstraktních tvarů. Všichni se pak snažili rozpoznat, čemu (komu) je odlitek podobný. Společně jsme při povídání o jednotlivých tradicích vzpomínali na zážitky a připomínali si, jak se slavily Vánoce dříve. Poslouchali jsme a také společně zpívali koledy. Kdo neznal všechna slova, měl možnost přidat se i s připraveným zpěvníkem. První vánoční klub začal novou krásnou tradici v domově.

-DD-

Silvestrovský klub

Na Silvestra jsme se sešli ve velkém sále, abychom společně slavnostně zakončili poslední den v roce. Povídali jsme si o tom, jak se Silvestr slaví v jiných zemích. Zavzpomínali jsme na různé veselé zážitky spojené s tímto datem. Připomněli jsme si různé zvyky a tradice, které ještě dnes mnoho lidí dodržuje. Program byl doplněn písněmi a vtipy. Velmi pěkný byl záznam kresby do písku zobrazující historii narození Krista. Nakonec jsme si všichni společně popřáli a připili do Nového roku. Pro ty, kteří nechtěli alkohol, byl připraven jablečný džus.

Vystoupení dětí

16. ledna si pro nás připravily hudební vystoupení děti z Domu dětí a mládeže Marie Majerové v Ostravě-Porubě. Program si připravily s paní učitelkou Bohumilou Raděnkovou. Paní Raděnková vede hudební kroužek již od roku 1991. Zahráli na flétny a kytary folklorní písně, pohádkové melodie, ale zazněla i vážná hudba (J.S. Bach, P.I. Čajkovski, G.F. Händel). Vystoupení bylo velmi hezké, rádi bychom děti opět přivítali v našem domově.

-AD-

Parádní pokoj

Rádi bychom Vás všechny pozvali do nově otevřeného „Parádního pokoje“, který se nachází v přízemí budovy „B“. Konají se zde tématické programy v době: od 9 do 11 hod., od 13 do 15 hod. a také od 15 do 17 hod. Aktuální přehled témat je vždy uveden na nástěnce před Parádním pokojem. Přijďte a zažijte tu zvláštní slavnostní atmosféru Parádního pokoje u kávy a povídání.

Masopustní bál-fašank

V úterý 19. 2. 2013 se konal odpoledne ve velkém sále Masopustní bál. Před zahájením se v předsálí začali scházet účastníci bálu v maskách, mohli jste zde potkat kočky, psy, vodníka, kominíka, myslivce, kovboje nebo víly.

Veselý byl celý program, který si připravili pracovníci volnočasových aktivit. Kromě vodníka nebo zpívajících čertů jsme mohli vyslechnout i tučňáka z Michálkovic, který sháněl rybu. O zábavu nebyla nouze. Pásmo vtipných scének, které si připravili, potěšilo všechny přítomné. Bál navštívila také znalkyně „módy z Paříže“ dáma v kožichu s nákupním vozíkem, která nám povyprávěla svoje životní příběhy a zkušenosti. Některé masky účinkujících byly tak dobře připravené, že jsme nepoznali, kdo to asi může být...

Pěkné vystoupení si přichystal soubor našeho domova „Návraty“. Nálada byla veselá. Obsluhu zajišťovaly půvabné sestřičky, které nenechaly nikoho bez tekutin, pitný režim byl pod jejich kontrolou. Popíjela se káva, alko, nealko, víno červené i bílé. A kdo si objednal štamprli, tak mu byl paní doktorkou Přechytřelou vypsán recept a další štamprle pak byly se slevou! Na bále se prodávaly zabijačkové výrobky a koblížky.

Proběhla také soutěž o nejlepší masku. Bylo velmi těžké vybrat jen tři. Na třetím místě se umístil kominíček, druhé místo patřilo kočce a první místo vyhrál myslivec se svým věrným loveckým psem. K tanci a poslechu nám hrála živá hudba. Ve veselé a družné zábavě bál pokračoval až do večera. Všichni jsme se dobře bavili. Tato akce bude patřit k těm, na které se nezapomíná.

-DD-

Tradice

První postní neděle po Popeleční středě, která letos byla 13. 2. (kvůli nepravidelnému výpočtu data Velikonoc se její termín každý rok mění), se jmenuje černá. Jméno černá si vysloužila díky černým šatům, do kterých oblékaly v tento den ženy vzhledem k nastávajícímu půstu. Na některých místech se této neděli říkalo neděle "liščí". Nejčastěji tomu tak bylo na Hořovicku, Berounsku, Křivoklátsku a Rakovnicku a v okolních krajích a příčinou byly postní preclíky, posypané mákem a solí. To vše matky dělaly v noci tak, aby o tom jejich děti nevěděly. Podle toho, kolik měla která matka dětí, tolik vrbových proutků si opatřila a na každý z nich navlékla několik preclíků a zavěsila na stromy do zahrady. Ráno ještě před východem slunce vzbudila své děti a řekla jim: "Milé děti, běžela tudy liška a nechala Vám na zahradě preclíky na stromě. Vstaňte, umyjte se a jděte do zahrady, tam se pomodlete a poté je můžete najít a sníst."

Druhá postní neděle má své jméno podle jednoho z postních jídel, nazývaného „pražmo“. Pražmo jsou vlastně upražená obilná zrna nebo klasy. Z tohoto pražma se také připravovala polévka "praženka". Popeleční středou, která ukončuje masopustní veselí, začíná pro křesťanský svět doba půstu, trvající 40 dní, na jejímž konci je oslava zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V tento den dělá kněz věřícím křížek na čele z posvěcenného popela z ratolestí (kočiček), posvěcených minulého roku na Květnou neděli, říkajíc při tom slova: "Pomni člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš." Tímto se věřícím připomíná pomíjivost života a nutnost pokání. Popeleční středě se také říkalo středa černá, škaredá, smetná (pozor ale na záměnu se sazometnou středou).

Třetí neděle postní je nazývána po kýchání. Ve středověkých spisech se můžeme dočíst o velikých a náhlých morech, které se začaly projevovat kýcháním. V té době se říkalo:"Jakž kdo kejchl, hned náhle umříti musil“. Lidé, obávající se, aby z toho kýchnutí neumřeli, přáli sobě: „Pomáhej Pán Bůh“ anebo „Pozdrav Tě Pán Bůh“. U našich předků bylo pozdravení při kýchnutí znakem dobrého chování. Už se nevěřilo, že se kýchnutím projevuje nákaza morem, nýbrž panovalo přesvědčení, že kýchání čistí hlavu a užívali k tomu celou řadu rostlinných prostředků, podporující kýchnutí. Tento zvyk ostatně přežívá dodnes, i dnes je možné zakoupit si šňupací tabák. Všeobecnou rozšířenou pověstí bylo, že kolikrát kdo kýchnul o kýchavné neděli, minimálně tolik roků byl ještě živ. Na Bydžovsku se věřilo tomu, že kdo v tuto neděli třikrát kýchnul, byl po celý rok zdráv.

Družební - tak se říkalo v pořadí čtvrté postní neděli. Název neděle vychází zřejmě z toho, že v tuto neděli chodíval ženich s družbou do domu, kam chtěl o pomlázce přijít na námluvy. Na Nepomucku se odpoledne na družební neděli podávala "pučálka". To byl nabobtnalý nebo napučený hrách, upražený na másle a promíchaný s rozinkami, různým kořením a pokroutkami. Když se dal na talíř, opět se pokroutkami a rozinkami posypal. Toto jídlo se obyčejně předkládalo ženichovi, jenž přišel za svým děvčetem. Zprvu se ženichovi předložila vidlička. Tou však nesměl jíst a měl čekat na lžíci. Pokud se do "pučálky" pustil vidličkou, všichni se mu vysmáli. Někde také pojmenovali tuto neděli "středopostní", neboť tvořila pomyslný střed čtyřicetidenního půstu. Jinde zas "růžebnou" nebo "růžovou", protože se tuto neděli světí v Římě zlatá růže.

Pátou postní nedělí je neděle zvaná "Smrtná" nebo také "Smrtelná". V ten den vynášeli lidé ze vsi slaměnou "smrt. Poslední postní nedělí je Květná neděle. Její další lidové názvy jsou také Květnice (Čechy), Květnica (Morava), Beránková neděle (jižní Čechy) či Palmová neděle (Horácko). V tento den se slaví památka slavného vjezdu Ježíše Krista do Jeruzaléma, kde ho lidé vítali čerstvými ratolestmi ze stromů a házeli je na cestu. Celý tento den byl ve znamení obřadu svěcení kočiček a i dnes je pro mnohé rodiny svátečním otevřením Velikonoc. K posvěcení přinášeli lidé do kostela především jívové větvičky – ratolesti (lidově zvané kočičky, což je nejznámější název, ale také kocanky, koťátka, barušky nebo bahníře). Místy se nosily také větvičky lískové, jasanové a březové.

Pro okrasu bylo zvykem svazky proutků zdobit pentlemi. Vzhledem k tomu, že se do kostela chodívalo již s pučícími větvičkami, řezali se tyto většinou již o 4. neděli postní (družebné), tedy přibližně dva týdny předem. Na Strakonicku se dával posvěcený jasanový prut do sklepa, aby se v něm nezadržovala žádná jedovatina. Na Květnou neděli se nemělo nic péct, protože se prý zapekl květ na stromech, jinak řečeno neurodilo by se žádného ovoce. V tento den se také oblékaly nové šaty, aby v nich člověk kvetl. Obydlí se vymetalo zelenými ratolestmi, které měly vymést všechnu nemravnost a zhýralost.

www.ceske-tradice.cz/ -DD-

Pašijový týden

Tento týden se nazývá také svatý nebo velký. Hned po „Květné neděli“ začíná veliké čištění v domácnostech. Všude se bílí, upravuje zahrádka a okolí domu, čistí se okna a připravují nové šaty. Na „Modré pondělí“ (někde také „Žluté“) začínaly pro děti a studenty jarní prázdniny. Na „Šedivé úterý“ hospodyňky uklízely a vymetaly pavučiny. Jinak tyto dva dny nebyly v lidových zvycích nijak bohaté a ani z náboženského hlediska nehrály tak velkou roli jako dny nadcházející. „Sazometná“, „Škaredá nebo Smetná středa“. Sazometná proto, že staří Čechové v tento den vymetávali z komína saze. Škaredá se jí říká zřejmě proto, že v tento den Jidáš na Ježíše škaredil, žaloval. V tento den se neměl podle lidové pověry nikdo škaredit, protože by se pak škaredil každou středu v roce. Zelený čtvrtek byl dnem odpuštění, kdy bývali kající se hříšníci přijímáni zpět mezi věřící. Suché větve (představující hříšníky) církevního stromu se tak opět zazelenaly. Lidé v tento den vstávali velice časně, rodina se pomodlila a všichni se omyli rosou, aby zabránili onemocnění šíje a dalším nemocem.

Hospodyně vstávaly časně, aby zametly dům ještě před východem slunce. Smetí se odneslo na křižovatku cest, aby se v domě nedržely blechy. Někde se zvonilo paličkou o hmoždíř, aby stavení opustil hmyz a myši. Kdo snědl před východem Slunce pečivo namazané medem, byl po celý rok chráněný před uštknutím hadů a před žihadly vos. Jedla se jen zelená strava - špenát, zelí, aby byl člověk zdravý po celý rok. V tento den se hospodářům radilo zasít len a hrách, protože vše co bylo o „Zelený čtvrtek“ zaseté, dobře prospívalo. Dle pověry si neměl člověk o Zeleném čtvrtku nic půjčovat a s nikým se hádat. Odměnou za to se mu prý vyhýbaly všechny hádky a naopak si k němu prý našly cestu peníze. Počínaje tímto dnem umlkají všechny zvony, aby se znovu rozezněly až na Bílou sobotu. Říká se, že „všechny zvony odlétají do Říma“. Podle jisté tradice, když zazní kostelní zvony naposledy, má si každý zacinkat s penězi, pak se ho budou držet celý rok. Místo zvonů zaznívaly odevšad dřevěné klapačky a řehtačky. V poledne a večer se na určitém místě ve vsi shromažďovaly děti, hoši i děvčata. V čele zástupu šel chlapec, který měl řehtačku v podobě malého trakaře, tzv. „tragač“. Procházeli vesnicí a odříkávali:

„My Jidáše honíme a dřevem mu zvoníme.
Kdo ho viděl, ať nám poví o nevěrným Jidášovi.
Ó Jidáši nevěrný, cos to učinil,
že jsi Pána Krista Židům prozradil?
Za to musíš v pekle hořit, s čertem,
ďáblem se tam mořit.
Až Jidáše chytíme, do ohně ho hodíme.“

V Orlických horách házeli lidé do studny chleba namazaný medem, aby se v ní držela po celý rok voda. Odpoledne se nepracovalo. Pekly se jidáše, obřadní pečivo z kynutého těsta, tvarované ve tvaru preclíků, bochánků, podkovy a provazu. Pokud se jedly potřené medem, opět měly být pro zdraví. Večer po západu Slunce se doporučovalo, aby každý majitel domu obešel své stavení a vykropil jeho nejbližší okolí svěcenou vodou, kterou bylo nutné mít v novém hrnku. Také se nesmělo kropit rukou, ale věchýtkem ze slámy. Uchránilo to stavení i jeho obyvatele před úklady záludných čarodějnic.

„Velký pátek“ je připomínkou smrti Ježíše Krista a proto je prožíván ve znamení smutku, ticha a rozjímání. Podle evangelií zemřel Ježíš na kříži ve tři hodiny odpoledne. Přibližně v tento čas se proto scházejí věřící k zvláštní bohoslužbě. Na Velký pátek byla výzdoba kostela chudá, bez květin a svící na oltáři. Písně se zpívaly bez doprovodu varhan a zvony mlčely. Na Volyňsku se chlapci potápěli a snažili se ústy vytáhnout kamínek, který pak hodili levačkou za hlavu. To je mělo podle pověsti ochránit před bolením zubů. Hlas zvonů nahrazovaly řehtačky, různých tvarů a velikostí. Řehtačky oznamovaly poledne a ranní i večerní klekání. Chodilo se s velkým hlukem po vesnici, na mnoha místech děti s řehtačkami honily Jidáše – vybíral se zrzavý chlapec. Na Kladensku se jedla čočka, která měly přinést do stavení peníze. Na Bydžovsku se tento den nesmělo nic půjčovat, půjčená věc mohla být očarovaná. V krajích s tradicí plátenické výroby se předly tzv. „pašijové nitě“, kterými se pak dělalo na šatech několik stehů - to mělo ochránit před zlými duchy. Švadleny

se snažily ušít z pašijových nití košile. Ta prý měla zázračnou moc uchránit jejího majitele před bleskem. Nepralo se prádlo, protože se věřilo, že by se prádlo namáčelo místo do vody do Kristovy krve.

O „Bílé sobotě“ se neslavila mše svatá a další svátosti, kromě pomazání nemocných a svátosti smíření.
Před východem Slunce bylo třeba vymést čistě stavení, aby se v něm nedržel hmyz. Metlo se novým koštětem, pak bylo stavení celý rok čisté. Na Bydžovsku se časně ráno před východem Slunce umývala děvčata rosou, aby byla pěkně bílá a bez pih. Hospodyně pekly mazanec a velikonočního beránka, muži a chlapci pletli pomlázky z vrbového proutí a děvčata zdobila vajíčka.

Dopoledne se před kostelem světil oheň, vykřesávaný z křemene. V mnoha domácnostech se uhasínalo ohniště, z kterého vzala hospodyně polínko a to položila před kostelem na hraničku. Když kněz oheň posvětil, vzala si žhavé polínko a znova jím zažehla oheň ve stavení.

Z ohořelých dřívek se pak vytvářely křížky a zapichovaly se do pole, aby bylo úrodné. Popelem z posvěceného ohně zas hospodář posypal louku. Na mnoha místech bývalo zvykem vyjít na zahradu nebo do sadu, třást stromy a probudit je tím k životu. Skončením Bílé soboty skončil také třídenní půst „svaté třídenní.“ Všichni se těšili na opětovnou možnost pojídání masa, tanečních zábav a dalších potěšení, která byla po dobu půstu přísně zapovězena.

Boží hod velikonoční

Název Velikonoce pochází z „velké noci“ ze soboty na neděli, kdy došlo ke zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Neděle po Bílé sobotě (1. neděle velikonoční) je počátkem velikonočního období. V tuto neděli všichni spěchali do kostela. Nikdo nezůstával doma, neboť tento den se v kostele světily velikonoční pokrmy (beránek, mazanec, chléb, vejce a víno). Na Chodsku se posvěcené jídlo jedlo v kostele ve stoje. Bylo zvykem, že každá návštěva dostala kousek z posvěceného jídla. Dříve bylo hojně rozšířeným zvykem, že se na Velkou neděli jedlo společně vejce, uvařené na Velký pátek spolu se žlutým vrbovým a jasanovým proutkem. Kdyby býval někdo během roku zabloudil měl si vzpomenout, s kým jedl na Boží hod vejce a prý by hned nalezl cestu zpět. Hospodář odnášel na zahradu, na pole a do studně kousek svěceného mazance, vejce a vína, aby měl hojnost ovoce, obilí a měl vždy dobrou vodu. Rolníci nechávali na polích svěcené kočičky a křížky. Na Kravařsku se konaly obřadní jízdy na koních s křížem do polí.

www.ceske-tradice.cz/ **-DD-**

Březen měsíc knihy

Oslavte měsíc knihy návštěvou naší domovské knihovny. Malou nabídkou vás zveme každé pondělí a pátek od 9.00 do 11.00 hodin

„Masaryk ve fotografii“ - Karel Čapek

Knihu fotografií uvádí slovem Karel Čapek, obsahuje jen několik popsaných stránek, ale od člověka, který Masaryka velmi dobře znal a uměl vystihnout jeho osobnost.

A nyní Vás v naší nabídce provedeme celým světem….

„Královské paláce světa“ - Marcello Morelli

Procestujeme celý svět a prostřednictvím překrásných fotografií navštívíme komnaty, které byly svědky každodenního života panovníků a jejich dvorů. Dozvíme se zajímavé příběhy a legendy královských rodů a jejich paláců.

„100 nejkrásnějších měst světa“ - kolektiv autorů

Každý z nás má svoje oblíbené město, které spojuje s částí svého života nebo se zážitky, které nám zůstaly hluboko v paměti. Nevím, jestli v knize najdete to svoje nejkrásnější město, ale máte možnost při posezení v křesle a popíjení čaje poznat 100 měst na světě, která vybrali autoři této knihy a dozvědět se o nich mnoho zajímavého.

„Evropské národní parky“ - Milan Sanetřík

Pan Milan Sanetřík je povoláním lesní inženýr, žije v Hranicích. Mimo svou profesi se zajímá i o ekologii a ochranu přírody. Realizoval řadu autorských i kolektivních výstav výtvarných fotografií. Jeho životní vášní je cestování. Mnoho let studia a cest do přírodních oblastí evropských zemí bylo podnětem ke vzniku této knihy. Některé z nich jste určitě navštívili např. Národní park Krkonoše, Národní park Šumava nebo České Švýcarsko, Vysoké a Nízké Tatry. Kniha nám dává možnost nahlédnout a poznat přes 200 dalších parků.

V domově nabízíme také možnost zapůjčení zvukových nahrávek různých žánrů, a to od románů až po detektivní příběhy. Seznam titulů, které si můžete objednat je k dispozici u pracovnice volnočasových aktivit paní Juráčkové v dílně č. 3. Vyzkoušejte si, jak příjemně se odpočívá při poslechu vašich oblíbených knih.

A který autor je ten váš oblíbený? Četli jste zajímavou knihu? Podělte se s ostatními čtenáři o tipy na hezké čtení, udělejte neplacenou reklamu některému z vašich favoritů mezi knihami. Napište do našeho časopisu, rádi vaše tipy uvedeme v dalším vydání časopisu Domov.

-DD-

Mezinárodní den žen 8.3.

Mezinárodní den žen vznikl jako výročí stávky newyorských švadlen v roce 1908. Historie svátku je však ještě starší. První zmínka se objevuje už v roce 1857. Tehdy ve Spojených státech v březnu stávkovaly ženy v textilních továrnách za zlepšení pracovních podmínek. V roce 1908 se v New Yorku švadleny rozhodly stávkovat opět. Požadovaly zkrácení pracovní doby, lepší platy, hlasovací práva a ukončení zaměstnávání dětí. Stávka se nesla pod heslem "chléb a růže", kdy chléb symbolizoval ekonomické jistoty a růže lepší kvalitu života. V průvodu městem šlo přes 15 tisíc žen. V roce 1975 Mezinárodní den žen oficiálně uznala OSN.

Den matek 12.5.

Svátky, které tak či onak vzdávaly hold ženám, mají ve světě dlouhou tradici. Už ve starém Řecku vzdávali poctu ženám – dárkyním života. I později se svátek matek uznával například v Anglii, kde se uctívala tzv. Mateřská neděle. Myšlenka, aby se tento den oslavoval mezinárodně a pravidelně, vznikla ve 20. století. Mělo se tak dít na počest Anny Reevers Jarvisové, která celý život bojovala za práva matek. To bylo v roce 1907 a o pět let později vyhlásil tehdejší prezident USA Woodrow Wilson první oficiální oslavu Dne matek, konající se o druhé květnové neděli. V našich končinách se začal slavit v roce 1923 na popud Alice Masarykové. -DD-

Česká města se plní osamělými seniory

V českých městech rychle přibývá lidí starších 65 let, kteří žijí ve svém bytě sami. V roce 2000 registrovali statistici v této věkové kategorii 13,9 procenta osaměle žijících lidí. V současnosti už dosahuje jejich podíl na celkové populaci 15,5 procenta, tedy přes 1,5 miliónu lidí. Z tohoto počtu je velká většina žen.

FOTO: fotobanka Profimedia

Podstatná část z nich přitom žije nejen osaměle, ale zcela izolovaně od svého okolí. Podle demografů už za sedm let, tedy v roce 2020, dosáhne podíl této věkové skupiny na celkové populaci více než 20 procent, to je přes dva milióny osob.

Je možné žít sám, ale přitom nebýt osamělý? Důvod, že stále více starších spoluobčanů se cítí osaměle, nebývá ekonomický, ale jedná se o souhrn vlivů. Například obměna nájemníků v domě a proměna podoby českých měst. Domy, kde se všichni znali a sousedé se neměnili desetiletí, jsou minulostí.

Privatizace a trh s byty se podílejí na tom, že sousedé se mění, často se jedná i o občany jiných národností. Chybí soudržnost nájemníků, osobní kontakt, sousedé se potkávají jen ve výtahu a stěží se pozdraví. Svoji roli sehrává kriminalita – někteří senioři, se kvůli ní obávají opustit svůj byt. Pocitu osamělosti přidá i elektronizace státní správy, kdy ubývá osobních kontaktů úředníků s občany. Pro prolomení pocitu osamělosti je tak rozhodující dostupná a přístupná hromadná doprava. Tedy taková, aby do autobusů či tramvají mohli bez problémů vstoupit lidé i pohybově již méně zruční. Dobrým příkladem jsou nízkopodlažní autobusy. Dostupná doprava výrazně posiluje aktivizaci seniorů, mobilizaci vlastních sil a využívání strategie svépomoci. Špatná doprava je i jedním z důvodů, proč se senioři nechtějí stěhovat na venkov a opustit městské byty. Nechtějí se ocitnout v ještě větší izolaci. Význam má i udržování co nejširších společenských kontaktů za aktivního života. Mít stále hodně přátel je zejména v seniorském věku velmi významné. To samé platí i o celoživotním vzdělávání, rozšiřování znalostí, včetně schopností ovládat počítač. Ten podle statistiků ovládá 31 procent žen a 41 procent mužů z věkové skupiny 55 až 74 let. Klidné stáří je tam, kde si seniorů váží a něco konkrétního pro ně dělají. Psychologové se shodují, že nejen pomoc s úklidem či nákupem, ale častý lidský kontakt je rozhodující.

Jiří Vavroň, Právo

Francouzská levandule – choulostivá kráska

Není to ta z francouzské Provence, tam se totiž pěstuje levandule lékařská. Jde o druh „Lavandula stoechas“, český název je levandule ouškatá, možná proto, že její jednotlivá kvítka, výrazně vyčnívají z hlávky. Květy jsou nejčastěji růžové, i tím se liší od levandule lékařské. Všechny odrůdy tohoto druhu výrazně až pronikavě voní, kvetou po celé léto, od června až do září. V našich podmínkách je pěstována jako nádobová rostlina, na rozdíl od známého druhu není tento druh spolehlivě odolný proti mrazu. Pěstuje se jako jiné přenosné středomořské rostliny, např. myrta, oleandr nebo citrusy. Novinkou je klasická trvalka levandule lékařské odrůda „Munstead Blue“. Její keříky jsou doslova obaleny velkými tmavě modrými květy na kratších stopkách. Rostlina vyniká výrazným a vyváženým aroma. A pár tipů pro zájemce o pěstování:

Aby kvetla již v prvním roce, musí být vyseta již v lednu. Vhodnější je ale počkat na lepší podmínky do března až dubna a oželet květy v prvním roce. Pomalu klíčící semena se nechávají ve výsevním truhlíku 10 dní při pokojové teplotě a pak se umístí do lednice nebo ven do teploty kolem 5°C. Nízká teplota pomáhá odbourat inhibiční látky v semenu a zajistí rychlejší vzejití rostlinek.

Aby keříky levandule nepřerostly, musí se několik týdnů po odkvětu seříznout přibližně o třetinu. Do prvních mrazů obrazí a zachovají si kompaktní tvar.

Zpracováno z: www.novinky.cz

-DD-

Nej

- **Největší semeno - má palma Lodoicea seychelská. Každé její semeno váží 20 kg a ke svému vývoji potřebuje až 10 let.**
- **Největší květ - má Raflésie, rostoucí v tropických deštných lesích jihovýchodní Asie. Dosahují téměř 1 m v průměru a váží kolem 15 kg.**
-

  Raflésie

- **Nejvyšší květenství - má vysokohorská Puya raimondii z Bolívie. Květenství může dosahovat výšky až 10 m a tvoří je 8000 jednotlivých květů. Roste zhruba 150 let, než dosáhne květuschopné velikosti, po vykvetení a vytvoření plodů odumírá.**
- **Nejdelší hmyz - je strašilka Pharnacia Kirgiz z Bornea. Je dlouhá až 33 cm, s nataženýma nohama až půl metru. Dlouhé nohy jí ztěžují proces svlékání.**
- **Nejžravější živočich – je larva nočního motýla Antheraea polyphemus, která za prvních 56 dní pozře 86 000 násobek vlastní váhy při vylíhnutí z vajíčka. Lidské mládě vážící 3,17 kg by podle toho muselo zkonzumovat 273 tun potravy, než je jeho váha při vylíhnutí vajíčka.**
- **Nejhlasitější živočich - nízkofrekvenčním zvukům, jimiž spolu komunikují plejtváci myšok a plejtváci obrovští byla naměřena hodnota 188 decibelů. Jsou to nejhlasitější zvuky vydávané živočichem.**

Nejhezčí Češka 60. let.

Podmanila si nejen Československo, ale i téměř celý svět.

Olga Schoberová (* 15. března 1943 Praha), známá též pod pseudonymem Olinka Bérová, je česká herečka, často přirovnávaná k Brigitte Bardot nebo Ursule Andress. Hrála v 22 českých, amerických, italských a německých filmech. V letech 1967–1969 byla provdána za Brada Harrise, s kterým má dceru Sabrinu. Poté se vdala za producenta Johna Calleyho. V šedesátých a sedmdesátých letech 20. století byla považována za sex symbol. Byla také první dívkou z Československa, která se objevila v časopise Playboy, a to i na titulní straně. Dnes je bývalé sexuální bohyni Olze Schoberové 69. let.

Schoberovou diváci znají kromě role v „Limonádovém Joeovi“ také z filmu „Kdo chce zabít Jessii“. K věčné slávě jí stačily pouhé čtyři filmy, natočené na střídačku s naší komediální špičkou, tandemy Lipský-Brdečka („Limonádový Joe“, „Adéla ještě nevečeřela“ a Vorlíček-Macourek („Kdo chce zabít Jessie“, „Pane vy jste vdova“). Pánům režisérům nutno přiznat, že dobře věděli v jakých rolích chce Olgu mužské publikum vidět a podle toho (a na základě jejího nepříliš širokého hereckého repertoáru) jí je psali přímo na její božské tělo. Pro film získal fakturantku pražského Technomatu přivydělávající si toho času focením pro reklamu režisér Antonín Kachlík, který ji obsadil do vedlejší role své hudební komedie s Jiřími Suchým a Šlitrem „Bylo nás deset“(1963). V té době chodila s kreslířem Kájou Saudkem, který jí údajně poradil, aby se obarvila na blond. Hned její druhý film, westernová parodie „Limonádový Joe“, kde si zahrála neposkvrněného

anděla Winnifred vířícího svými křídly prach na Divokém Západě, dvojím způsobem definoval její další hereckou kariéru. Jednak ji zaškatulkoval do ozdobných rolí sladkých naivek a pak jí jako herečce z východního bloku otevřel ty nejdůležitější dveře a sice ty v železné oponě.
Československý Filmexport ji následně úspěšně prodal rovnou do čtyř zahraničních filmů (tři z nich byly westerny) a hned na natáčení toho prvního se poznala se svým prvním mužem, americkým hercem a kulturistou Bradem Harrisem. Poté se s velkou pompou vrátila zpátky do českého filmu a po právem zapomenuté kriminálce „Slečny přijdou později“ (1966) a nahořklé komedii „Flám“ (1966), ztvárnila svou druhou nejznámější roli. Byla jí Jessie, vynálezkyně antigravitačních rukavic se spoře oděným tělem sexbomby, kterou si z comicsových políček vysní do reality roztržitý hlavní hrdina comicsové parodie dua Vorlíček-Macourek „Kdo chce zabít Jessii“ (1966).
Rok po svatbě se její manžel Calley stal prezidentem studia Warner Brothers, ale Olga z toho překvapivě pro svou hereckou kariéru nic nevytěžila a spokojila se s luxusem rezidence v Beverly Hills a přáteli mezi něž počítala mj. Clinta Eastwooda, Paula Newmana či Roberta Redforda. Stejně jako Brigitte Bardot tak Olga na plátně nikdy nezestárla a zůstala navždy symbolem přirozené a smyslné krásy uctívané v 60. letech. S Calleym se rozvedla a žije střídavě ve státech a Praze, kde má řadu přítelkyň, mimo jiné Květu Fialovou, s níž si zahrála v „limonádníkovi“ a „Adéle“ a o návrat k herectví ani o média trvale nejeví zájem.

/www.csfd.cz/tvurce/, Josef Blažek

Fulnek

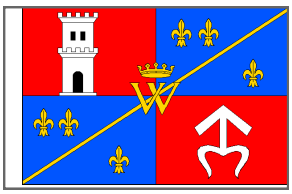

Město Fulnek má, stejně jako jiná města, svou nenapodobitelnou atmosféru, která na Vás zapůsobí již při vstupu. Město vzniklo v době velké kolonizace severovýchodní Moravy a leželo při jedné větvi proslulé jantarové stezky spojující v dávných dobách Středozemí s Pobaltím. Dnešním návštěvníkům Fulneka nabízí město především historický odkaz v podobě monumentální kulisy zámku, jenž byl v rámci restituce vrácen potomkům posledního majitele. V městě samém patří k pokladům dějin světové vzdělanosti i památník J. A. Komenského s dochovanou budovou Sboru, v níž Komenský žil a působil. V přilehlém parčíku se týčí socha učitele národů v působivém pojetí Jana Štursy.

Zámecký komplex

Zámecký komplex se skládá ze dvou částí a to z Horního zámku a mladšího, Dolního zámku. Jeho dnešní podoba je výsledkem složitého stavebního vývoje. Na místě zámku stál hrad patrně již ve 13. století, první písemná zmínka o něm je z roku 1372. K zásadní přestavbě hradu v dvoupatrový renesanční zámek došlo až v 60. a 70. letech 16. století za nového majitele panství Baltazara Švajnice z Pilmsdorfu a jeho syna Jana. Ve čtyřicátých letech 17. století drželi Fulnek Švédové, kteří měli na zámku až do roku 1650 velkou vojenskou posádku.

Po jejich odchodu, v letech 1653-1655, bylo modernizováno opevnění zámku, který tak získal charakter raně barokní pevnosti s dvojitou hradbou se zastřešenými rondely ve vnějším obvodu hrazení. V roce 1801 vypukl v zámku rozsáhlý požár, který se rozšířil i na město. Po něm byly v objektu provedeny zásadní stavební úpravy, které pokračovaly až do roku 1824 a určily jeho dnešní podobu. Níže pod hlavní zámeckou budovou stojí tzv. Dolní zámek. Byl budován od poloviny 18. století na místě opevnění, po požáru byl v roce 1803 obnoven a upraven na byty a kanceláře vrchnostenských úředníků a hospodářské prostory. V současné době je zámek v soukromém vlastnictví a není přístupný veřejnosti.

Kostel sv. Josefa

Zakladatelem kláštěra řádu kapucínů byl v roce 1668 Jan Bruntálský z Vrbna. Po zrušení v 1950 začal celý areál chátrat a časem se zařadil mezi nejohroženější památky v České republice. V letech 2003-2006 byl kostel sv. Josefa opraven a jeho restaurovaný interiér dnes slouží pro muzejní, výtvarné výstavy a také jako koncertní, divadelní či přednáškový sál.

Kaple sv. Rocha

Kaple sv. Rocha stojí na bývalém hřbitově, který byl zrušen v roce 1903. Kaple se skládá z rotundy, do níž je vedena předsíň. Bývalý hřbitov je obehnán hradní zdí ve výšce 1 m. Ve zdi byly vystavěny kaple. Dochovala se však pouze jediná kaple, zasvěcená Panně Marii. Později sloužila jako kostnice. V současné době se v kapli pořádají výstavy.

Kostel Nejsvětější trojice

Kostel Nejsvětější trojice byl postaven ve 2. polovině 18. století. Patří k umělecky nejvýznamnějším barokním stavbám celé severovýchodní Moravy. Stojí na místě původního farního kostela, doloženého již ve 13. století. K výstavbě nového chrámu došlo v souvislosti s rostoucím kultem místního zázračného obrazu Panny Marie Pomocné, o kterém se věří, že ronil slzy a že po modlitbě u něj došlo k několika uzdravením. Tento obraz dnes visí nad svatostánkem hlavního oltáře.

Památník J. A. Komenského

Původně byl domem Jednoty bratrské. Nyní je Památník J. A. Komenského muzeem a národní kulturní památkou. Byl vystavěn v roce 1407 a v roce 1612 přestavěn na modlitebnu a o několik let později na špitál. Památník seznamuje s životem a dílem J. A. Komenského v letech 1618-1621. J. A. Komenský byl posledním biskupem Jednoty bratrské, českým teologem, filosofem, pedagogem a spisovatelem.

-MB-

Jedinečný podvodní hotel

V polské Gdyni začali s výstavbou prvního hotelu na světě, jehož hlavní obytná část bude pod vodou. Již v roce 2014 by měl přivítat první návštěvníky. Projekt podvodního hotelu vznikl na Gdaňské polytechnice ve spolupráci s gdaňskou společností Deep Ocean Technology. Jeho příprava zabrala dva roky. Na realizaci hotelu pracuje víc polských firem, hlavně ze severu země, které už začaly s výrobou jednotlivých částí. Hlavní konstrukce hotelu se vyrábí ze speciální oceli a budou na ní umístěny dvě poschodí v podobě prosklených disků. Hmotnost každého z nich je okolo 500 tun. Větší disk s průměrem 36 metrů bude ukotven deset metrů pod vodou, všech jeho 21 pokojů bude mít panoramatická okna. Horní disk, o něco menší, bude nad hladinou. V něm hosté najdou restauraci, relaxační centrum a na střeše i přistávací plochu pro helikoptéru. Spojení mezi jednotlivými poschodími zajistí výtah ve spojovacím pilíři. Hotel bude poskytovat mimořádně dobré podmínky pro sledování podmořského života, chybět nebude ani nabídka aktivního potápění. Originální projekt podpořila v přepočtu 100 milióny korun Evropská unie, dalších 120 miliónů poskytlo Národní centrum pro výzkum a rozvoj. O výstavbu hotelu, který bude možné podle jeho tvůrců bez problému přemisťovat, už projevily zájem společnosti z Dubaje.

–MB-

Přijměte pozvání do „Obýváčku“

u velkého sálu.

Po - Pá od 9 -11hodin a od 13 – 16.45 hodin.

Připravujeme

- **22. 3. – 28. 3. 2013 pečení velikonočních perníčků na jednotlivých úsecích**
- **27. 3. v 16,15 hodin vystoupení souboru Holúbek**
- **29. 3. 2013 „Hody, hody, doprovody“ aneb velikonoční nadílky se zajícem na jednotlivých úsecích**
- **9. 4. v 9,00 hodin Beseda s policií ČR "Bezpečí seniorů"**
- **11. 4. od 9.00 do 17.00 hodin bude probíhat v Domově Čujkovova „Den Otevřených dveří“**
- **16. 4. ve 14,00 hodin se koná „Ptačí bál“**

Bistro paní Věra Kuncová

Otevírací doba:

PO – PÁ	**7.30 – 12.00hod.**	**13.00 – 16.00 hod.**
SO – NE	**13.00 – 16.00 hod.**	

Pedikúra paní Barbora Lachová

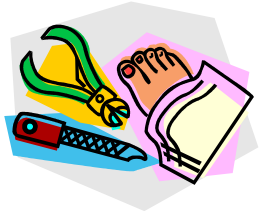

Provozní doba:

PONDĚLÍ	**8.00 – 12.00 hod.**
ÚTERÝ	**8.00 – 15.00 hod.**
STŘEDA	**Objednávky**
ČTVRTEK	**Objednávky**
PÁTEK	**8.00 – 15.00 hod.**

Kadeřnice, holička paní Eva Kremerová

Provozní doba:

ÚTERÝ	**8.00 – 9.00 hodin**	**MUŽI**
	9.00 – 15.00 hodin	**ŽENY**
PÁTEK	**8.00 – 9.00 hodin**	**MUŽI**
	9.00 – 15.00 hodin	**ŽENY**

Číslo 1/2013 Neprošlo jazykovou úpravou.
Určeno pro potřebu Domova Čujkovova, Ostrava—Zábřeh,p.o.
Redaktorky: Martina Bolcková, Dagmar Dorotíková, Andrea Dvořáčková